

Силабус навчальної дисципліни

Місцеві фінанси

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Кафедра фінансово-економічних дисциплін

Рік навчання: II, Семестр: IV

Дні занять: за розкладом

Консультації: згідно графіка

Кількість кредитів: 4,0

Загальний обсяг годин -120 (аудиторних – 85, самостійна робота – 35)

Підсумковий контроль: залік

Мова викладання: українська

Викладач Лимар Олена Федорівна

Контактна інформація alenka166@gmail.com, +380974945724

Опис дисципліни

Дисципліна «Місцеві фінанси» є дисципліною **вибіркової компоненти** навчального плану, циклу **професійної підготовки**, яка спрямована на формування у студентів системи ґрунтовних знань і практичних навичок з особливостей організації та функціонування системи місцевих фінансів, їх ролі та впливу на розвиток економічної та соціальної інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць, здійсненні бюджетного процесу на місцевому рівні, формуванні і реалізації регіональної фінансової політики, управлінні бюджетними ресурсами та набутті вмінь використовувати одержані знання для обґрунтування управлінських рішень у сфері місцевих фінансів. Студенти отримують практичні навички з побудови моделей фінансових відносин та аналізу бюджетних відносин, розрахунку показників місцевих бюджетів щодо формування доходів, оволодіння методикою визначення обсягів бюджетних видатків, які забезпечують реалізацію функцій держави, використання міжбюджетних трансфертів для бюджетного вирівнювання та збалансування бюджетів.

Структура дисципліни

Години (лек./пр.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4/2	1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	знати шляхи розвитку місцевих фінансів, їх сутність, функції, призначення. та нормативно-правове регулювання місцевих фінансів, визначення система місцевих фінансів. Місцевий бюджет – основа місцевих фінансів України. Роль місцевих фінансів в економічній системі держави. Вплив місцевих фінансів на соціально-економічний розвиток країни і окремих територій. Принципи організації місцевих фінансів і склад місцевих фінансових інститутів.	Тести, ситуаційні завдання

4/2	2. Регіональна фінансова політика	знати сутність та основні елементи регіональної фінансової політики, складові, організацію функціонування механізму формування фінансової політики регіонального розвитку, систему вироблення місцевої бюджетної політики, ефективність реалізації політики фінансової децентралізації на місцевому рівні.	Тести, ситуаційні завдання
4/2	3. Фінансові ресурси місцевого самоврядування	знати сутність фінансової незалежності місцевого самоврядування та проблеми її зміцнення, поняття місцевих фінансових ресурсів, їх склад та структуру, роль місцевих бюджетів у соціальному та економічному розвитку регіонів, значення комунального кредиту, порядок випуску та обігу муніципальних позик, участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах.	Тести, ситуаційні завдання
4/4	4. Формування дохідної частини місцевих бюджетів	знати особливості формування доходів місцевих бюджетів, їх джерела і склад, податкові та неподаткові методи формування доходів місцевих бюджетів, види податкових надходжень, склад і характеристика закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків і зборів та регулюючих податків і зборів, суть місцевого оподаткування, види місцевих податків, порядок формування доходів місцевих бюджетів за рахунок місцевих податків та зборів.	Тести, ситуаційні завдання
4/4	5. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів	знати структуру видатків місцевих бюджетів, принципи їх планування, порядок фінансування видатків місцевих бюджетів, власних та делегованих повноважень органів місцевого самоврядування, кошторисне планування видатків бюджетних установ, складові елементи програмно-цільового методу планування видатків місцевих бюджетів та його застосування.	Тести, ситуаційні завдання
4/4	6. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання місцевих бюджетів	знати особливості організації міжбюджетних відносин, фінансове вирівнювання бюджетної забезпеченості органів місцевого самоврядування, методи бюджетного регулювання, види бюджетних трансфертів, порядок розрахунку базової дотації місцевим бюджетам, субвенції місцевим бюджетам та їх види, механізм фінансування субвенцій в Україні.	Тести, ситуаційні завдання
4/2	7. Бюджетний процес на місцевому рівні	знати сутність бюджетного процесу, бюджетного циклу і бюджетного періоду, тривалість бюджетного року, етапи бюджетного процесу на місцевому рівні, його учасників, порядок складання проєкту місцевого бюджету, розгляду та прийняття рішення про місцевий бюджет, виконання місцевого бюджету, порядок підготовки та розгляд звіту про виконання місцевого бюджету.	Тести, ситуаційні завдання
4/2	8. Цільові фонди місцевого самоврядування	знати роль цільових фондів у процесі формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування, організацію цільових фондів місцевих органів влади та особливості їх функціонування, фонд охорони навколишнього природного середовища органів місцевого самоврядування, моніторинг цільових фондів органів місцевого самоврядування.	Тести, ситуаційні завдання
4/2	9. Фінансове забезпечення підприємств комунальної	знати склад місцевого господарства та його роль у місцевих фінансах, правові засади функціонування комунальної власності, види комунальних підприємств, особливості організації фінансів підприємств комунальної	Тести, ситуаційні завдання

	власності	власності, порядок їх фінансового забезпечення.	
4/2	10. Фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	знати склад та класифікацію житлово-комунального господарства, систему індикаторів діяльності комунального господарства, особливості фінансів житлово-комунального господарства, порядок формування тарифів на комунальні послуги, специфіку фінансової діяльності комунальних транспортних підприємств.	Тести, ситуаційні завдання
4/2	11. Управління фінансами та контроль на місцевому рівні	знати засади організації управління фінансами на місцевому рівні, склад місцевих фінансових органів, їх функції, завдання та повноваження, участь громадськості в управлінні фінансами територіальних громад, систему казначейського обслуговування місцевих бюджетів, організацію фінансового контролю на місцевому рівні, його види та методи, контроль фінансових органів за формуванням та використанням коштів місцевих бюджетів і власних коштів бюджетних установ.	Тести, ситуаційні завдання
4/2	12. Світовий досвід організації місцевих фінансів	знати основні принципи організації місцевого самоврядування відповідно до Європейської Хартії місцевого самоврядування, досвід децентралізації, форми та методи фінансового забезпечення місцевого самоврядування в зарубіжних країнах.	Тести, ситуаційні завдання

Список використаних джерел

Основна література

1. Негода Ю.В., Олійник Л.А. Місцеві фінанси: навч. посіб. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2020. 300 с.
2. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.
3. Бюджетний кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Податковий кодекс України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 1997 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

Додаткова література

6. Бюджетна система в таблицях і схемах : навч. посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Сташишин А.В., Шушкова Ю.В]. – Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. – 180 с.
7. Бюджетна система у схемах і таблицях: навчальний посібник для студ. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / Лободіна З. М., Сидор І. П., Дем'янюк А. В.; за ред. канд. екон. наук, доц. З. М. Лободіної. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 280 с
8. Бюджетна система: навч. посіб. / Т.Я. Андрейків, В. В. Оліярник. – Львів: Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 288 с.
9. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с
10. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навч. посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». – К., 2017. –184 с.
11. Бюджетна система: тенденції розвитку. URL: https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2019/07/2019-07-08-budget_book.pdf
12. Бюджетний менеджмент: навч. посіб./І.М. Титарчук, Ю.В. Негода – К.: НУБіП України, 2018. – 312 с.

Інформаційні ресурси

13. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
14. Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index>.
15. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua/>.

16. Офіційний веб-сайт Комітету Верховної Ради України з питань бюджету. URL: <http://budget.rada.gov.ua/kombjudjet/control/uk/index>.

17. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої ради України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Політика оцінювання

Робота на лекційних заняттях (присутність, ведення конспекту, участь в усному опитуванні) не оцінюється. Робота на практичних заняттях (усне опитування, тестування, розв'язування ситуаційних завдань, участь у навчальній дискусії, доповідь з презентацією) максимальна оцінка 4бали. Модульна контрольна робота максимальна оцінка 10 балів. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (на 1 бал). Передача модульних контрольних робіт відбувається із дозволу декана факультету за наявності поважних причин.

Самостійна робота студентів при вивченні курсу складається з різних її видів: підготовка до аудиторних занять (лекцій та практичних занять); вивчення законодавчих та нормативних актів України; завершення розпочатих на практичних заняттях завдань, передбачених робочою програмою курсу; відвідування консультацій (індивідуальних та групових); написання рефератів. Підготовка до лекційного заняття передбачає обов'язкове вивчення матеріалу попередньої лекції і ознайомлення з матеріалами наступної лекції (підручники, посібники). Підготовка до практичних занять передбачає обов'язкове вивчення отриманого теоретичного матеріалу з метою подальшого застосування знань на практичних заняттях, у наступній практичній діяльності. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані.

Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (освітня платформа Google Meet).

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба), навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем та деканом факультету.

Здобувачі освіти мають право на вивчення та перезарахування результатів вивчення окремих тем дисципліни в системі неформальної освіти.

У четвертому семестрі передбачено два змістовних модулі. За перший змістовий модуль студент може набрати максимальн**о 46 балів**, за другий змістовий модуль – **34 бали**, на заліку – **20 балів** (разом за семестр – **100 балів**). Мінімальний допускний бал – **35**.

Поточний контроль та самостійна робота									
Змістовний модуль 1									
T1	T2	T3	T4	T4	T5	T5	T6	T6	Мкр1
4	4	4	4	4	4	4	4	4	10
46									
46									

Поточний контроль та самостійна робота							
Змістовний модуль 2							Залік
T 7	T 8	T9	T 10	T 11	T 12	Мкр2	
4	4	4	4	4	4	10	
34							20
54							

Оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	
D	65-74	задовільно
E	60-64	
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом